

אוסף סיפורים "שפה"
מתוך "ליקוטי שמואל"
מלקט ועורך שמואל אייזיקוביץ
eisikovits1@gmail.com

הביקור אצל סבתא (פניני פרשת השבוע)

מדי יום ביומו נהג ה'חזון איש' זצ"ל לצאת לטיול קצר, לשאוף אוויר צח. הוא עשה זאת במצוות רופאיו, ולמותר לציין שגם בעת הטיול, נהג לשוחח בדברי תורה עם בן לווייתו. מי שזכה ללוותו לעתים, היה הגאון רבי בן ציון פלמן זצ"ל - אז בחור צעיר, ששעת הטיול הזו היתה עבורו הזדמנות פז לשמש תלמידי חכמים וליהנות מאוצרותיהם בעת ובעונה אחת...

פעם אחת, בעת הטיול, בחר הרב פלמן לשטוח בפני ה'חזון איש' התלבטות אישית, שהוא לא מצליח להכריע בה. הוא סיפר, כי בבית הוריו - הגאון רבי שמואל פלמן זצ"ל, רב שכונת 'היכל מאיר' בתל אביב, מתגוררת סבתו, אמו של אביו. הסבתא כבר לא הייתה צעירה וסבלה ממיחושים שונים, ולפיכך התגורר בבית בנה, שם בנה, כלתה ונכדיה סעדו אותה תדיר.

מטבע הדברים, נוצר קשר חזק וקרוב מאוד בין הסבתא לנכדיה, וקשר זה המשיך גם כאשר הסבתא אולצה להתאשפז בבית החולים לתקופות ממושכות, עקב מחלות שונות שפקדו אותה. בני משפחתה ביקרו אותה בתכיפות, שהו לצד מיטתה במסירות, וסעדו אותה בכל ליבם. גם מיודענו - הבחור בן ציון, נהג לבקר את הסבתא בבית החולים, וביקוריו היו עבורה כמשיבי נפש, החיו את נפשה.

הסבתא כל כך נהנתה מביקוריו של הנכד, עד שביקשה ממנו לבוא לבקר עוד ועוד, ולהשתהות בביקורו זמן ממושך. מנגד, הרב פלמן היה אז - כאמור - בחור צעיר, השוקד על התורה בישיבה לילות כימים, והתקשה להעביר את זמנו היקר בבית החולים, תוך שיחות חולין ו'סיפורי סבתא'... נכון, אין ספק כי הוא שש ושמח לקיים מצוות ביקור חולים ולכבד את סבתו, אולם לא ידע עד כמה מוטלת עליו חובה זו, שעה שישנם גם בני משפחה אחרים שיכולים לשהות בקרבתה...

ככל הספק הזה, פרש הבחור בן ציון לפני ה'חזון איש', מבקש את עצתו. ה'חזון איש' לא הסתפק בשמיעת פרטים אלה בלבד, והתעניין לפרטי פרטים למה הסבתא מעדיפה את נוכחותו של נכדה זה בדווקא, עד כמה הוא משמח את ליבה יותר מנכדים אחרים, ועד כמה בני משפחה נוספים שותפים למצווה החשובה לבקר את הסבתא ולשהות בצילה. כשהתמונה במלואה נפרשה לפניו, החל ה'חזון איש' מהרהר בדבר דקות ארוכות, ואז השיב תשובה מדהימה:

'לך לבקר את סבתך, ותשהה לצידה ככל רצונה, ביקורים רבים ותכופים, למשך זמן ממושך. ודע לך, שבשהותך לצידה אינך מקיים רק מצות ביקור חולים, כי אם בנוסף - גם מצות תלמוד תורה!'

עיניו של הבחור התעגלו בתדהמה, הן לתשובה כזו לא ציפה. הוא ציפה שה'חזון איש' יבחר להכריע בין מצות לימוד התורה המוטלת עליו, לבין מצות ביקור חולים - המוטלת עליו גם היא. אבל שביקור חולים יכלול בתוכו תלמוד תורה - הכיצד?! - תמה בכל לב, וגם שאל את ה'חזון איש' לפשר העניין...

ה'חזון איש' חיך, ניכר עליו שכמו ידע ששאלה זו בוא תבוא, ואז השיב תשובה מרוממת: 'דע לך בני יקירי. יודעני בכך שאתה מתמיד ועמל בתורה, אולם תפקידו של היהודי הוא לא רק ללמוד תורה ולעסוק בה, אלא להתחבר אליה באמת, להכניסה אל תוך תוכו, להפוך ל'ספר תורה' מהלך. זה לא קל, כי האדם גשמי והתורה רוחנית, והחיבור ביניהם הוא כמעט בלתי אפשרי'...

הרב פלמן עשה אוזנו כאפרכסת, הוא חש שה'חזון איש' מגלה עכשיו את סוד החיבור לתורה, וזו העת להטות אוזן ולא להחמיץ אף מילה: 'הדרך היחידה ליצור חיבור בין אדם לתורה, היא לעדן את הנפש, לזכך אותה, לרומם את עצמך למדרגה שתהיה ראוי לחיבור לתורה. בלימוד התורה בלבד אין די, יש להתרומם ולהתעלות, להתעדן ולהפוך לנפש אצילית - הראויה לחיבור לתורה.

ואת זאת' - הוסיף ה'חזון איש' ואמר, 'ניתן לעשות רק על ידי עשיית חסד, הקדשת זמן וכוחות אישיים למען הזולת. אינני אומר לך לסגור את הגמרא וללכת לעשות חסד, אולם עתה, משהזדמנה לך הזדמנות לעשות חסד אמיתי, להשקיע זמן יקר בעשיית חסד - לבקר את סבתך החולה, הרי אם תבקר אותה ככל שתחפוץ, אם תקדיש לה זמן ככל שתרצה, אם תשהה לצידה ככל שתבקש - בכך תקנה את העדינות הראויה, תהפוך לכלי ראוי לחיבור לתורה הרוחנית.

לפיכך, אני מדגיש בפניך' - הוסיף ה'חזון איש' בקולו החוצב, 'שבביקוריך אצל סבתך אינך רק מקיים מצוות חסד וביקור חולים, אתה הופך את עצמך לראוי לעסוק בתורה ולהתחבר אליה. הרי בכל כוס שתיה שאתה מגיש לה, בכל שיחה עמה, בכל רגע שאתה שווה במחיצתה והיא נהנית ממנו - נפשך מזדככת, נשמתך מתעלה, אתה הופך לראוי והגון להיות מחובר לתורה. זהו חלק בלתי נפרד ממצוות לימוד תורה - להפוך את עצמך לראוי לקשר ולחיבור עם התורה!'

אלו הדברים אשר השיב ה'חזון איש', ולימים סיפר אותם הרב פלמן, ויש בהם מסר נוקב: לעתים, אנשים עלולים לחשוב שביקור חולים הוא ערך נעלה, אולם לא על חשבון משימות חשובות ונחוצות אחרות. בהחלט, זה מעשה חסד ראוי, אולם הוא דורש זמן רב, ואולי אפשר להספיק בזמן הזה להתעלות באופנים אחרים. ואילו ה'חזון איש' פותח בפנינו צוהר, מכריז ואומר:

לא ולא, יהודי יקר! מצות ביקור חולים אינה נושאת בחובה רק את העזרה לחולה, רק את החסד עבורו. יש בה נוסחת קסם שמעדנת את הליכות האדם, שמרוממת את כל כולו, שהופכת אותו לראוי ומחובר יותר לעולמות הרוחניים הנעלים. אם יש לך שעת כושר לבקר חולה - יש לך הזדמנות פז למקפצה רבת עוצמה, לזכך את נפשך, לפתוח בפניך עולמות רוחניים, להתעלות ולהתרומם באופן נעלה ביותר!

ביקור חולים הוא לא רק חסד, הוא מפתח לעליה רוחנית טמירה ואדירה, ובד בבד - פותח הוא שערי שמים להציל מן היצר הרע, למנוע ייסורים ומחלות, להעניק לכולנו חברים וידידים טובים, לשפר את איכות חיינו לאין ערוך. הבה נקדיש זמן לבקר חולים, לחזק את ליבם ולעודד את רוחם - זה מה שירומם את ליבנו ונפשנו.

הכּוּבֵעַ

מרים גרה יחד עם אמה שלה, בדירה קטנה. מרים הייתה אדם ממוצע, לא נמוכה ולא גבוהה, לא שמנה ולא רזה, לא במיוחד יפה ולא מכוערת, לא חכמה ולא טיפשה... מרים עבדה בתור פקידה זוטרה בחברה גדולה וחייה היו אפורים שגרתיים ומשעממים. היו אנשים בעבודתה, מהמעטים ששמו לב לקיומה, שאמרו שאף היא אישה אפורה ומשעממת. ♣

בוקר אחד, בדרך לעבודה, מרים ראתה חנות כובעים חדשה שנפתחה ברחוב. זיק סקרנות ושובבות, מאלו שהיו תוקפים אותה בימי ילדותה הרחוקים, נעור בה פתאום והיא צעדה אל תוך החנות. בחנות היו באותה עת ילדה קטנה ואימה שבאו לבחור כובע לילדה, קונה נוספת שחיפשה כובע לעצמה והמוכרת. מרים הסתובבה בחנות וניסתה בביישנות מספר כובעים עד שעינה צדה, בקצה המדף העליון, כובע שמשך את תשומת ליבה. מרים הניחה את הכובע על ראשה ו... הכובע הלם אותה!

ראשונה שמה לכך לב הילדה הקטנה. היא משכה בשרוול חולצתה של האם ואמרה "אימא, אימא, תראי כמה יפה האישה עם הכובע הזה". האם הביטה, לא יכלה לעצור בעצמה, ניגשה למרים ואמרה לה: "גברתי הכובע פשוט הולם אותך". הקונה השנייה שמעה את הערת האם הביטה גם היא ואמרה: "גברתי את נראית ממש יפה עם הכובע הזה, הוא פשוט הולם אותך". מרים ניגשה אל המראה הגדולה... הביטה בדמותה המשתקפת... ולראשונה בחייה הבוגרים, היא אהבה איך שהיא נראית. אור ניצת בעיניה, חיוך שובב עלה על שפתיה והיא ניגשה לדלפק, שילמה בעבור הכובע ויצאה לרחוב.

בחוץ נגלה לפניו עולם חדש. מעולם לפני כן היא לא שמה לב לצבעוניות הפרחים באדניות, או לתחושת האוויר הקריר הזורם בנחיריה. קולות המכוניות והמולת האנשים נשמעו לה הרמוניים כמוסיקה נעימה. היא ריחפה הלכה כמרחפת ושיר מתרונן בליבה. כשעברה ליד בית הקפה שהייתה עוברת לידו בכל בוקר, הבחינה בלקוחות הרגילים יושבים סביב שולחנותיהם הקבועים. אחד הצעירים הנאים שבהם הסיר עיניו מהעיתון וקרא לעברה: "שלום, את נראית טוב... חדשה בסביבה? אפשר להזמין אותך לכוס קפה?" מרים חייכה בביישנות והמשיכה בהילוכה המרחף.

כשהגיעה לבניין המשרדים פתח עבורה השוער את הדלת וברך אותה בבוקר טוב... מעולם לפני כן הוא לא התייחס אליה. האנשים במעלית שאלו אותה לאיזה קומה היא צריכה ולחצו בשבילה על הכפתור. האנשים במשרד כאילו הבחינו בה לראשונה, כולם ציינו את האור המנצנץ בעיניה והחמיאו לה כמה טוב היא נראית. מנהל המחלקה הגיע בזמן הפסקת הצהריים והזמין אותה לארוחת צהריים בתירוץ כי מזמן לא שוחח איתה לגבי הרגשתה בעבודה. כשהסתיים יום העבודה הקסום החליטה מרים לשנות ממנהגה ולחזור הביתה במונית. היא לא הספיקה להרים את ידה ושתי מוניות נעצרו. היא נכנסה לראשונה שבהן, התיישבה בספסל האחורי, חושבת בליבה על יומה המופלא ואיך השתנו

חייה בזכות הכובע שקנתה. כשהגיעה לבניין מגוריה, עלתה בשמחה במדרגות וצלצלה בפעמון. אמה פתחה עבודה את הדלת ונשימתה נעתקה. "מרים" היא אמרה בהפתעה, כמה טוב את נראית, יש אור בעינייך כמו בימים שהיית ילדה קטנה". "כן אימא" אמרה מרים "זה הכול בזכות הכובע".

האם הסתכלה בבתה ושאלה בפליאה: "מרים, איזה כובע?" מרים הניחה את ידיה על ראשה בבעתה וגילתה כי הנורא שבחששותיה התגשם. הכובע ששינה את חייה לא היה שם. היא התמוטטה על הספה והחלה משחזרת בפאניקה את יומה צעד אחר צעד. היא הייתה מוכרחה לגלות היכן אבד כובע הקסמים. היא לא זכרה שהורידה אותו במונית... היא לא זכרה שהורידה אותו בזמן הפסקת הצהריים... היא לא זכרה שהורידה אותו במשרד או במעלית או ברחוב... היא שיחזרה את כניסתה לחנות, את הרגע בו הבחינו עיניה בכובע המונח על המדף, את חבישתו על ראשה, את ההתבוננות במראה, את הליכתה לדלפק כדי לשלם בעבורו... והיא זכרה בבהירות מכאיבה, כיצד הניחה את הכובע ליד הקופה כדי להוציא את ארנקה מתיקה, וכיצד היא שכחה את הכובע, מונח שם על הדלפק, כשיצאה אל הרחוב...

מוסר השכל: אוי אוי מרים ואוי אוי אוי לכולנו... אילו רק חשבנו כל הזמן שאנו יפים חכמים ומוצלחים הרי כאלו היינו. והרי כאלה אנחנו... ותודה לאל שיש ילדים קטנים שנותנים מחמאות ללא פחד, אפילו לאנשים זרים, ומי ייתן שגם אנו לא נתבייש להחמיא בכל הזדמנות שרק אפשר... צאו ותתרגלו...

המכבסה (גל' שיחת השבוע)

ואת האנשים אשר פתח הבית הכו בסנוורים, מקטון ועד גדול, וילאו למצוא הפתח (יט, יא).

הפרידה של יענקל מהוריו, בדרכו לנסות את מזלו באמריקה הגדולה, הייתה קשה ומרגשת. צפירת הרכבת קטעה אותה באכזריות. יענקל נופף להוריו לשלום ונבלע בין הנוסעים. עם הגיעו לאמריקה חבר יענקל לקהילת יראים ושלמים. הוא שכר דירת-חדר קטנה באיסט-סייד היהודית במנהטן. עד-מהרה גם מצא עבודה שפרנסה אותו בכבוד. כעבור זמן נשא לאישה בת-טובים כשרה. האיגרת ששלח להוריו אשר בהונגריה על הסתדרותו הטובה ועל נישואיו, שימחה אותם לאין-קץ.

יענקל התברך בחריצות ובתפיסה מהירה. הוא ידע לזהות הזדמנויות ולאחוז בהן ברגע הנכון. יום אחד קנה ממהגר סיני קשיש מכבסה גדולה, ששכנה ברחוב המרכזי של השכונה. הוא הפעיל את המכבסה שעות נוספות והתאמץ לרצות את לקוחותיו. עד-מהרה נהפך המקום לעסק משגשג.

ההצלחה לא סחררה את ראשו. הוא הוסיף לדבוק בדרך התורה והמצוות והכיר תודה לה' על הצלחתו. נזקקים ידעו כי בביתו יזכו לתרומה הגונה. חייו של יענקל התנהלו על מי-מנוחות. נולדו לו ילדים והוא ניהל בית יהודי לתפארת.

עד ליום שבו החלו העניינים להשתבש. מול המכבסה שלו פתחו שני איטלקים צעירים מכבסה מתחרה. השניים שכרו אולם רחב-ידיים ומלאהו מכוונות-כביסה משוכללות

ומהירות. רשימת לקוחותיו של יענקל החלה להצטמק. הוא חש כי יציבותו הכלכלית מתערערת והולכת.

כעבור זמן שילחו לעברו האיטלקים רמזים כי מוטב לו לסגור את מכבסתו. עיניהם היו צרות בפרנסה המעטה שעדיין הניבה לו המכבסה. יענק'לה היה אובד-עצות. היהודי שהתדפק על דלת ביתו השכיח ממנו לשעה קלה את צרותיו. הוא נשא עמו דרישת-שלום חמה וטרייה מהונגריה. השיחה נתגלגלה עד שהגיעה גם לסיפור מצוקתו של יענקל. "שמע-נא", הציע הלה, "ודאי שמעת על הצדיק רבי ישעי'לה מקרסטיר, שאליו אני קשור. בעוד כמה שבועות אשוב לפקוד את חצרו. כתוב 'פדיון-נפש' לצדיק ואני אמסרהו לו". הרעיון קסם ליענקל, שעשה מיד כעצת אורחו.

חצי שנה חלפה מאז. הפרנסה הוסיפה להיות דחוקה והאיומים תכפו וגברו. בוקר בהיר אחד שב מיודענו והופיע בביתו של יענקל. "ברוך שובך לצל קורתך הרעועה", הכריז יענקל בחיוך עגום, שהבהיר את מצבו.

"יש לי בשורות טובות בשבילך!", הכריז האורח, והוציא מתיקו כיס בד קטן. "זה קמע ששלח לך הצדיק. שאהו עמך בקביעות, לשמירה ולהצלה. אה, עוד דבר – הצדיק הורה שלא תפתח את הקמיע עד שתחוש כי בא המועד המתאים."

בימים הבאים ניסה יענקל לשאוב עידוד מברכת הצדיק ומהקמע ששיגר לו, אף שידע היטב כי מתחריו זוממים דבר-מה.

שני האיטלקים החליטו לפעול. הם גייסו צעיר שחור בעל עבר עברייני עשיר והבטיחו לו מאתיים דולרים תמורת שרפת המכבסה של היהודי. הצעיר הסכים וקיבל מן השניים הכוונה מפורטת ובכללה שם הרחוב, תיאור חלון-הראווה של המכבסה והחנויות הסמוכות לה. הם תחבו לידו שטר של מאה דולרים. "את היתרה תקבל לאחר הביצוע", אמרו.

בשעת לילה מאוחרת יצא הצעיר למשימה. בידו נשא מכל דלק גדול ובכיסו גפרורים. הוא תר אחר המכבסה, על-פי ההנחיות שקיבל, אך לא הצליח לזהות את המקום. כעבור שעה קלה החלו עצביו להתרופף. אולי הלחץ הנפשי שיבש את ראייתו, ואולי החשכה הסתירה מעיניו את מכוונת-הכביסה שמעבר לזכוכית. מדקה לדקה גברה עצבנותו.

באין-ברירה טמן את המכל בפינה נסתרת והמתין לעובר-אורח. "אינך מכיר את המכבסה?!", תמה הלה, והצביע על מקומה המדויק. התפלא הצעיר על שלא הבחין בה קודם-לכן. אך הסתלק האיש מיהר הצעיר אל המכל. הוא רץ אל המכבסה, ניפץ במהלומה עזה את השמשה הקדמית, והתיז את הדלק על מכוונת-הכביסה. בתוך שניות הייתה המכבסה למאכולת-אש.

למחרת בבוקר הלך יענקל, כדרכו, להתפלל שחרית. לאחר התפילה, בלי לדעת דבר וחצי-דבר על אירועי הלילה, פנה אל מכבסתו. ממרחק הבחין בכבאים ובשוטרים שמילאו את הרחוב. בדופק מואץ החיש את צעדיו אל המכבסה.

יענקל התקשה להאמין למראה עיניו. המכבסה המפוארת של צמד האיטלקים הייתה לאפר. השניים התרוצצו בחוץ, חיוורים ועצבניים. יענקל מיהר לפתוח את המכבסה שלו, שליידה כבר המתינה קבוצת לקוחות.

הסיפור המלא נחשף רק כעבור יומיים, לאחר שהמשטרה תפסה את המצית. זה מיהר לפתוח את פיו ולזמר. "התכוונתי להצית את המכבסה ממול וטעיתי בזיהוי המטרה", הודה. הוא, כמובן, הסגיר גם את מזמיני ההצתה - בעלי המכבסה השרופה.

בבת-אחת חזרו כל הלקוחות הוותיקים למכבסה של יענקל. מצבו הכלכלי שב ועלה מעלה. גם תרומותיו חזרו להיות נדיבות כבזמנים הטובים.

מאז חלפו שנים ועדיין לא מש הקמע מחיקו. יום אחד נתבשר בצער על פטירת הצדיק מקרסטיר. יענקל סבר כי זהו "המועד המתאים" שעליו רמז הצדיק.

כשפתח את הקמע נעתקה נשימתו. על רצועת קלף זעירה הופיע הפסוק – "ואת האנשים אשר פתח הבית הכו בסנוורים, מקטון ועד גדול, וילאו למצוא הפתח..."

הקטיף בסופה (מאת הסופר הרב יוסף מאיר הס הי"ו)

חשיפת מנהרת המחבלים בחסדי שמים בר"ח אב תשע"ד, לפנות בוקר בקיבוץ סופה, היכה בתדהמה את ראשי מערכת 'ועד הכשרות' של בד"ץ העדה החרדית, כאשר רק שבועיים וחצי לפני-כן שהו שם במשך כמה ימים, המשגיחים והרבנים מטעם הבד"ץ במהלך קצירת החיטה עבור 'מצה שמורה'.

רק משגיחי הבד"ץ ידעו בדיוק את המיקום המדויק של יציאת המחבלים בשדות שבסביבת היישוב סופה, כי רק הם היו שם לאחרונה ממש.

הדבר אירע בשנת תשע"ד, במהלכו של מבצע 'צוק איתן'. עקב הגשם שירד באותה שנה לפני חג השבועות – דבר שאינו שכיח כלל ועיקר, נפסלו על ידי הבד"ץ הרבה שדות חיטה שרגילים לקחת משם מדי שנה למצות מצוה ונוצר מחסור בחיטים למצות, בפרט שהשנה הבאה (שנת תשע"ה) היא שנת שמיטה וצריך כעת לקצור לשנתיים, כי בשנת שמיטה לא חורשים ולא זורעים, מה שמגדיל את הביקוש ליבול משנה זו פי שניים לפחות.

משגיחי הבד"ץ יצאו ותרנו ברחבי הארץ אחר מקום שבו גדלה החיטה מאוחר יחסית ולא נפסלה מהגשם, וכך הם הגיעו לקיבוץ סופה בעוטף עזה. איתור שדות החיטה של קיבוץ סופה מהווה בעצמו סייעתא דשמיא, כאשר החיטה שגדלה במקום הבשילה בשלב מאוחר יותר, כך שבמהלך הגשמים האחרונים של חודש אייר, החיטה במקום הייתה עדיין ירוקה ו'צריכה לקרקע' לפי כל הדעות, ולכן לא החמיצו הגשמים את החיטה.

אותו חקלאי שגידל את שדות החיטה בקיבוץ, החליט לראשונה לשמור על השמיטה בחייו. את הקבלה הטובה הזו הוא החליט בינו לבין עצמו, אך כמובן לא גילה זאת לאף אחד, והנה רואה הוא כי משמים 'נחתו' הרבנים והמשגיחים דווקא אצלו וביקשו לקנות מהחיטה כמות אדירה למצות. לנגד עיניו מתממשת הבטחת התורה הקדושה "וציוויתי את ברכתי לכם בשנה השישית, ועשת את התבואה לשלוש השנים" (ויקרא כה, כא).

מכאן מתחילה שרשרת ניסים מדהימה:

לאחר שסיימו המשגיחים את עבודת הקטיף, וידאו שהחיטה אכן יבשה למהדרין וארזוה עמהם, עלו בסיפוק על רכבם וחזרו לירושלים. עודם בדרך וטלפון נרגש מהחקלאי אצלו ביקרו זה עתה בקיבוץ סופה: "רבותי! אין לכם מושג איזה נס אירע לכם!

רבע שעה אחרי שהלכתם מכאן, נפלה פצצה בשטח השדה הפתוח, בדיוק היכן שהסתובבתם... לא זו בלבד שניצלתם, אלא בזכות כך שהחיטה נקצרה, נמנעה שריפת ענק שהייתה אמורה להתלקח בשדה הבשל והמלא חיטים..."

יומיים לאחר מכן שמחו כל תושבי ארץ ישראל לשמוע את הבשורה הטובה: שלושה עשר מחבלים (!) אשר יצאו ממנהרה בשדות קיבוץ 'סופה', התגלו על ידי כוחות הביטחון. חלקם הגדול חוסל במקום, וחלקם נמלטו חזרה למנהרה שהופצצה שוב מהאוויר, ובכך סוכל הפיגוע המתוכנן.

התוכנית המקורית של המחבלים הייתה לצאת בשעות הבוקר המוקדמות (הם יצאו סמוך לשעה 4:00 לפנות בוקר) לתוך החיטים הגבוהות ואז ייצאו ממחבואם לתוך קיבוץ 'סופה' ויחטפו עמם מספר אזרחים ויהרגו ככל שיוכלו.

אלא שכבר אמר החכם מכל האדם: "רבות מחשבות בלב איש ועצת ד' היא תקום" (משלי יט, כא). ברגע שהם יצאו מתוך המנהרה, אותה חפרו במשך זמן רב, גילו לתדהמתם כי שדה החיטה אשר ביקשו למצוא מחסה בצלו, נקצר לחלוטין! וכך למעשה מקומם ויציאתם מתוך פיר המנהרה, התגלה מיד על ידי מצלמות האבטחה וחשפו אותם לעיני החיילים, שמיהרו לחסלם בריות על אתר.

את מצוות השמיטה שיקיימו כלל ישראל ויזכו עקב כך לברכת שמים, לא לקחו המחבלים הארורים ימ"ש, בחשבון... בורא עולם שיבש את תוכנתם ומזימתם נשבתה. רק לדמיין איזה אסון נמנע בתוך הקיבוץ מכמות עצומה כזו של מחבלים המחזיקים כלי נשק רבים. אין זה כי אם אצבע אלוקים.

הקרואסונים (גיליון השגחה פרטית)

במחצית השנה האחרונה התנדבתי במחלקת קורונה. זה אומר שפעמיים בשבוע אני מגיע עם אשתי תחי', לובש חליפת מגן לבנה ומסורבלת, עוטה כפפות, מסכות וגם מעטפת לנעליים, ונכנס אל המחלקה שאיש אינו רוצה להידבק מן השוהים בה.

החולים שוכבים שם בבדידות מזהרת, והקושי שלהם הוא לא רק פיזי אלא גם נפשי. כל מי שמגיע ומתעניין בשלומם עושה אתם חסד עצום. כשאתה מגיע אתה יכול להציל נפשות כפשוטו; להזיז צינור לצד הנכון, להניח דבר מאכל, להגיש משהו קריטי, או סתם כך להעניק תשומת לב שהיא כל כך חסרה למי ששוכב בפנים. זכיתי לעשות את זה ולהציל נפשות יקרות.

באחת הפעמים אני ניגש ליהודי חולה קורונה, והוא מספר לי שהוא רעב עד אימה. הוא אינו אוכל כלום. גם כאשר מגישים לו אוכל הוא בקושי טועם ממנו, כי הטעם דוחה אותו.

מה היית רוצה לאכול? שאלתי את היהודי הזה.

"קרואסונים עם שוקולד", הוא ענה. את זה הוא יאכל היטב.

לא היו לי קרואסונים בכיס, וזה לא היה פשוט בכלל לצאת מהמחלקה ולהביא לו כאלה, כי הרי הייתי לבוש בצידוד המגן מכף רגל ועד ראש, ולפשוט וללבוש שוב את כל הפריטים המסורבלים האלה, זאת היא משימה ארוכה וכבדה מדי. לכן אמרתי לו שאזכור את בקשתו, ולמחרת אביא לו קרואסונים. בינתיים הבאתי לו כמה פירות שמצאתי.

למחרת עברתי דרך המאפייה של ר' שמחה בקרית גת. הוא תרם בחפץ לב קופסא יפה של קרואסונים עם שוקולד, ופנית עם זוגתי לכיוון בית החולים.

למרבה הפלא, בבית חולים שוכבים אנשים שהם לא רק חולי קורונה, והפעם התכוונתי לבקר מישהו במחלקת כירורגיה, כך שהתכנית היתה שדרכינו תיפרדנה. אשתי תיכנס למחלקת קורונה, ואני אעלה למחלקת כירורגיה.

בינתיים קיבלתי טלפון מאברך שגר במושב אבן שמואל. הוא ביקש שאמסור דרישת שלום למשה ששוכב במחלקת קורונה. שאספר לו שחבריו מהשיעור שבו הוא משתתף מדי יום דואגים לו, מתפללים עליו ומחכים לו שיחזור.

כאשר עמדנו לפני הכניסה למחלקה אמרתי לאשתי, שתיקח את הקרואסונים ליהודי שביקש אותם, וכן שתעבור בסמוך ליהודי בשם משה ותמסור לו את המסר של חבריו.

עודנו מדברים, ואישה אחת שומעת אותנו ושואלת: "מה יש לכם עם משה? הוא אבא שלי!"

אנחנו מתנדבים שבאים לכאן פעמיים בשבוע, וביקשו מאתנו למסור לו שחבריו דואגים לו ומתפללים לרפואתו.

האישה פרצה בבכי, ואשתי חשבה שזה מפני הכאב על אביה החולה. היא הרגיעה אותה, וניחמה אותה בדברי עידוד וחיזוק. היא אמרה לה שבסוף יוצאים מזה, ושאביה עוד יאריך ימים ושנים, וכל הכבוד לה שהיא כל כך מתמסרת לאביה. ובזאת הסתיימה הסצנה.

למחרת מתקשר אליי אברך ושואל אותי: "היה לך סיפור עם קרואסונים?"

כן, עניתי בקצרה.

"אז כדאי שתשמע משהו מעניין", הוא אמר לי. והנה מתברר שבתו של משה פרסמה את התרשמותה. היא משתפת את הציבור בתובנות שעלו בה בעקבות הביקור במחלקת קורונה.

היא כתבה שמעתה היא מעריכה בהרבה את הצוות המסור, שעוטה בכל פעם ציוד מגן מסורבל שבקושי מאפשר לנשום. היא לא מבינה איך אפשר לתפקד כך בין חולים, כאשר היא בקושי החזיקה מעמד בחום ובמחנק שבתוך החליפה. אולם מה שהפליא אותה ביותר, היה זוג חרדים ממוגנים שפגשה בפתח המחלקה.

היא כתבה משהו כזה: "בתחילה חשבתי שאלו שניים שחזרו מאיזו הלוויה המונית ונדבקו בקורונה. זה הרי מה שאומרים, שהחרדים מדביקים בקורונה, לא? והנה מה אני שומעת? שהם מתנדבים. מדברים ביניהם על חולה שבמיוחד בעבורו קנו קרואסונים, ומתכננים למסור דרישת שלום לחולה נוסף כדי לעודד אותו.

"אני באתי לבקר את אבא שלי, ולא ידעתי שיש כבר מי שיודע את השם שלו ושאכפת לו ממנו. אין לכם מושג מה זה עשה לי. בכיתי מרוב חרטה על שטעיתי בהם. הם היו כל כך אציליים, כל כך אכפתיים ומסורים, שלא הבנתי איך בכלל העזתי לחשוב עליהם דברים

כל כך גרועים, כמו שמוכרים לנו בתקשורת. זה היה לי אכפת, כי אנחנו צריכים לדעת את האמת. אני מוכרחה לספר לכם שעלו בי הרהורי תשובה..."

חשבתי לעצמי: כמה מדהימים פלאי ההשגחה העליונה. הן בדרך כלל אנחנו נכנסים למחלקה בלא אומר ודברים, ועתה, מפני שהוצרכתי ללכת לכיוון אחר בבית החולים, דיברתי עם אשתי, ובדיוק אותה בת ישראל שמעה את השיחה ובעקבותיה עלו בה, ואולי באנשים נוספים שקראו את דבריה, הרהורי תשובה.

אני מקווה שמחלקות קורונה תיסגרנה כי כבר לא יהיו חולים, ושנזכה לעשות רק טוב תמיד ולחוש את ההארה הזאת משמים, שהקב"ה שמח עם מה שאנחנו עושים.

השבת אבדה III (האמנתי ואספרה - גל' קבלת שבת)

בדרכו חזרה מהכולל, בתום 'סדר א', הבחין ר' שלמה במזגן-חלון המונח לצד פח האשפה.

מיודענו התברך ב'ידיים טובות' ולא פעם הצליח לשמש כטכנאי של עצמו. הצצה לכיוון המזגן לימדה אותו שהמזגן לא מספיק ישן, ולכאורה יש לו עדיין מה לתרום לאנושות. אלא מאי, התקלקל לו חלק מסוים? תמיד אפשר להחליף! חזר למקום עם עגלה קטנה, העמיס את המזגן והניח אותו באיזושהי פינה. שימתין לזמן פנוי יותר. כעת עליו לסעוד ארוחת צהריים, לשמור על הילדים, לנוח קמעא ולחזור לספסל לימודיו.

במוצאי שבת, לאחר שסיים לעזור בסידור הבית, החליט להתפנות למזגן. כמובן שהמזגן לא פעל אך לא אדם עם כשרון טכני כמותו יתיימש. במיומנות פירק בורג פה ובורג שם ו... ערמת שטרי כסף התפזרה על פני הרצפה! הלכות 'השבת אבדה' מעולם לא היו עבורו אקטואליים כמו הפעם. מסקנתו הייתה שמותר לו לקחת את הכסף, אך לא איש כמוהו יעמיד עצמו על שורת הדין. תלה מודעה ליד פח האשפה: 'מי שזרק כאן מזגן-חלון מתבקש להתקשר למספר...'.

בסתר לבו קיווה שלא יתקשרו. ואכן לא התקשרו. ומדוע שיתקשרו? כדי לקבל קנס מ'פקח ירוק' שאמון על שמירת הסביבה? אך מכיוון שכבר התחיל במצווה החליט לא להזנחה. תלה מודעות בבניינים הסמוכים לפח לאמור 'מי שזרק מזגן-חלון ליד פח האשפה וכו'.

כמובן שגם הפעם לא התקשרו. כמאמץ אחרון החליט לעבור בין הדירות ולהתעניין מי החליף לאחרונה מזגן. בכל זאת, מדובר היה בסכום נכבד של ארבעים ושלושה אלף שקל.

עבר ונקש בין הדלתות עד שהגיע למשפחה ש'הודתה באשמה': זרקנו את המזגן כי הוא פשוט לא עבד. 'אז למה לא תיקנתם אותו?' כי עברנו להתגורר כאן לפני זמן קצר. הבנו שהמזגן הזה מרעיש ובמסגרת השיפוצים שערכנו בבית החדש, החלטנו גם להחליף מזגן. השיפוצניק הניח אותו ליד הפח, טען שהוא לא שווה כלום. 'ממי קניתם את הדירה?' הם נקבו בשמה של הקשישה שהתגוררה בבית לפנייהם.

הוא התקשר למספר של הקשישה ולא נענה. כאשר הדבר חזר על עצמו בירר אודותיה ושמע שעברה לחסות במעון הורים - אחד המפורסמים שבירושלים. לא התעצל ופשוט נחת במעון ההורים, נקב בשמה בפני פקיד הקבלה שהפנה אותו אליה. במהלך השיחה הבחין שמדובר באשה מאד מבוגרת ולא מעט מבולבלת. היא לא הייתה ממש מודעת לסביבה, ולא הצליחה להשיב על שאלותיו. 'אני גרה פה במשך כל השנים' - כך לדבריה...

פקיד הקבלה יעץ לו להגיע פעם אחרת 'הילדים שלה מגיעים הרבה. תיכנס מתי שהם פה'. כאשר הגיע בשנית, מצא את הקשישה יושבת בלובי ולצידה שניים. 'שלום' איחל להם והתעניין 'מי אתם?' הבנים שלה. 'בלי עין הרע נראה שאימא שלכם מאריכה ימים', החמיא ושאל 'עברה את השואה?' הבן השיב בחיוב. 'מתי עלתה לארץ?' הבן סיפר בהתלהבות את קורות חייה של האם ושמח למראה הזר שמפיג לו את השעות הארוכות ליד אמו הקשישה.

במשך שעותיים דובב את הילדים לפני שסיפר להם על המזגן שמצא. הם לא הבינו איך הם קשורים לנושא, וכמובן, שמצדם הוא יכול לקחת את המזגן. רק בשלב זה הרגיש שהגיעה 'שעת הכושר' והתעניין אם אמם הייתה עשירה - עשירה? ממש לא. תראה, כניצולת שואה קיבלה שילומים מגרמניה, ויחד עם הפנסיה הסתדרה יפה בחיים. עשירה? מה פתאום...

לפתע חשף הבן וסיפר: אימא התאפיינה בנוהג מוזר של אגירת כספים. זו תופעה אופיינית לניצולי שואה שבהשפעת מה שעבר עליהם מניחים בצד כסף 'לשעת הצורך'. וכך מצאנו אצלה כסף במקרר, בקופסאות נעליים, ומתחת למגירות... לפני שפינינו את הדירה שלה ערכנו חיפוש יסודי בכל החורים והסדקים. מצאנו שם הרבה חסכוניות מוחבאים - ביניהם שטרות שתוקפן כבר פג לפני עשרות שנים... ההתרגשות בליבו של מיודענו הגיעה לשיאה. הוא שלף את חבילת השטרות והניח אותה בידי הבנים ההמומים. 'הנה עוד חיסכון שלא מצאתם! זה היה במזגן'...

הבנים לקחו את הכסף ושניהם טענו אינסטינקטיבית שעליהם להתחלק עם המוצא. מיודענו טען שעליו להתייעץ בעניין, כאברך כולל שמשתכר ממלגה צנועה, היה סכום הכסף הלא צפוי נצרך ביותר. אך בעצה אחת עם אשתו החליטו שמצווה שהגיע לידם במאמץ כדאי לשמור בשלימות לעולם הבא. מי כעמך ישראל!

השיר שהחזיר [מתוך 'לקראת שבת מלכתאן']

סיפר הרה"ג ר' אשר קובלסקי שליט"א: מדי שבת בשבתו, נהג הרב בועז בדיחי שליט"א, מנהל תלמוד תורה בתי אבות פוניבז' בבני ברק, להקדיש כמה שעות לביקור חולים המאושפזים בבית החולים 'לניאדו' בנתניה. את רובם ככולם כלל לא הכיר, אך לא זה מה שימנע ממנו לבוא לבקרו, לעודד את רוחם, ולחזק את ליבם. לימים, בשל אילוצים שונים, פסק ממנהגו זה וחדל מלבקר את החולים בבית החולים. תקופה קצרה חלפה, וביום מן הימים צצו ברגליו בעיות לא מוכרות. לפתע פתאום הופיעו בהן דלקות ומחלות, וכל מחלה או דלקת שריפא בעזרת

תרופות וטיפולים - הביאה בכנפיה את הבאה בתור. באופן פלאי, פעם אחר פעם לקה הרב בועז ברגליו, עד שלעתים לא יכול היה ללכת כלל. בינו לבין עצמו תמה מה קרה לפתע, הלא מאז ומעולם רגליו היו בריאות והוא רץ כצבי, והנה לפתע פתאום מחלה רודפת מחלה ודלקת רודפת דלקת, רגליו כאילו בגדו בו. הוא יושב עם עצמו ומהרהר בדבר, ולפתע נזכר: הלא היתה לו מצוה בה עסק בהתמדה, והיא ביקור חולים. רגליו היו מיומנות במעבר בין המחלקות השונות, הוא נהג להסתובב בין החולים ולשמח את ליבם. רק מאז פסק ממנהגו זה - החלו כל הצרות ברגליו, כאשר מחלה רודפת מחלה וכל ריפוי לא מצליח להשיבו למצב תקין ובריא! על אתר, קיבל הרב בועז על עצמו לשוב למנהגו, והחליט בהחלטה נחרצת לשוב ולבקר חולים מדי שבת בשבתו.

והנה כי כן, כבר למחרת השבת הראשונה בה שב למצות ביקור חולים ופקד את מיטות החולים המאושפזים - נעלמו מחלות ודלקות הרגליים כלא היו, והוא שב לצעוד בבריאות בדרכים ישרות, מקפיד מדי שבוע לבקר את החולים. !באחת השבתות, נכנס הרב בדיחי למחלקה הפנימית, שם אושפז באותה עת מר שמעוני ז"ל - אביו של מנהל המחלקה, פרופסור צבי שמעוני. מר שמעוני כבר היה מבוגר מאוד, ושכב במיטה כמשותק - לאחר שלושה אירועים מוחיים שהשביתו אותו כמעט לחלוטין. הרב בדיחי נכנס לחדרו, וכמי שחפץ לקיים את המצוה בשלמות, התעניין אצל בנו - מנהל המחלקה - ששהה לצד מיטת אביו, אם יש שיר שאביו אוהב במיוחד. הבן נענה ואמר כי בימים מקדם אביו אהב את השיר 'שייבנה בית המקדש', אולם אין לדעת אם הוא עדיין זוכר את המילים ואת הלחן, וקשה לדעת אם הוא מסוגל לשמוע או להאזין לנעימה ... הרב בדיחי לא שת לבו לכל אלה, ומיד החל לשורר בקול גדול את הנעימה 'שייבנה בית המקדש', בניגון המוכר והאהוב... פעם אחר פעם שורר את השיר, ולפתע - החולה החל לנוע, ממש לזוז במיטתו! הרב בדיחי התעודד עד מאוד, הנה כי כן - ניכר כי תווי השיר מצאו מסילות ללבו של החולה, והוא ביקש ממר שמעוני לאותת בראשו אם הוא מכיר את השיר. להפתעת כולם, החולה פשוט נענע בראשו, מאשר כי השיר מוכר והוא נהנה לשומעו. ! הרב בדיחי הוסיף לשיר בקול רם, ולפתע אמר: "אם אתה מכיר את השיר - אנא הצטרף לשירה!". הנוכחים כולם עמדו המומים לנוכח הבקשה, הן ידעו אל נכון כי מצבו של מר שמעוני אינו מאפשר לו לנוע, וכיצד יצטרף וישיר. !? אולם, למרבה ההפתעה, ותוך כדי שגבות כל הנוכחים מזדקפות בתמיהה, החולה פשוט החל לפזם בשקט, לשיר את הנעימה יחד עם הרב בדיחי ! פרופסור שמעוני, בני המשפחה והרופאים עמדו מסביב מופתעים, הן עד אז לא היה נראה שהוא יכול לדבר או להגיב, ולפתע פתאום השיר פשוט מחיה את נפשו, לא רק שהוא מגיב - הוא אפילו מצטרף, מזמזם את השיר האהוב עליו! לא יאומן כי יסופר: אדם אחד, שבמסירות ואכפתיות נוגעות ללב החל לפזם ולשיר באוזני החולה - החזיר את החולה לחיים. ! כעבור דקות ארוכות הם סיימו לשיר, ואז - לראשונה מזה זמן רב - מר שמעוני הצליח להוציא מפיו צמד מילים, ואמר לרב בדיחי: 'ישר כח!'. שתי מילים שהעידו כי החולה פשוט חזר לחיים, הוא הצליח להבין, להאזין, לשיר ולדבר - הכל בעקבות ביקור אחד שכלל דאגה כנה ורצון לשמח את לב החולה. !

כעבור תקופה קצרה הלך מר שמעוני לעולמו, ובנו, הפרופסור שמעוני, סיפר בהלוייתו כי צמד המילים הללו 'ישר כח', אלו הן המילים האחרונות שאביו אמר עלי חלד, שכן הוא היה כה חלש - עד שלא יכול היה לדבר. ובכל זאת, השירה העריבה לאוזניו, הדאגה הכנה למענו, ביקור החולים המסור הזה - פשוט השיבו אותו לחיים, העניקו לו כוח להגיב, לחייך, ואפילו לדבר. !

זהו שאמרו חז"ל, שהמבקר את החולה גורם לו שיחיה. ביקור חולים הוא נוסחת קסם יקרה ואהובה, שפשוט יכולה להשיב אדם לחיים, לנסוך בו כוחות מחודשים. כי החולה - במעמדו ובמצבו, בחולשתו ובתחושותיו - מרגיש שאינו יכול עוד, והמבקר אותו - מעניק לו חיים כפשוטו, נותן לו את האפשרות לחיות, לנשום, לחייך. !

הבה נסתער על כל הזדמנות לבקר חולים. בין אם מדובר בידיד אישי שנפל למשכב, בשכן מבוגר שאושפז, בקרוב משפחה שהפך לסייעודי, ואפילו - באנשים זרים המאושפזים בבתי החולים וכמהים שמישהו יבוא לשמח אותם, יאמר להם מילה טובה, ידרוש בשלומם. ביקור חולים מעניק חיים לחולה, ומעניק גם לנו שפע של אוצרות שמימיים ברוכים. !